

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ioannis Tollenarii Brvgensis e Soc. Iesv Specvlvm
Vanitatis Sive Ecclesiastes Solvta Ligataq. Oratione
Dilvcidatvs**

Tollenaer, Jean de

Antverpiæ, 1635

Metrica Paraphrasis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68633)

SPECULI
VANITATIS
ECCLESIASTAE
CAPVT SEPTIMVM.

SECTIO PRIMA.

ECCLESIASTES.

VERS. 1. Quid necesse est homini maiora se
quærere, cùm ignoret quid conducat sibi in
vitâ suâ numero dierum peregrinationis suæ,
& tempore, quod velut vmbra præterit? Aut
quis ei poterit indicare quid post eum futu-
rum sub Sole sit?

METRICA PARAPHRASIS.

QVOD malum, Superi! quod esse dicam,

Quod nemo exhibeat datam marito

Sorti coniubij fidem iugalem?

Sed præsentia nauseans, nouisq̄ue

Et magnis inhians, prius cupita

Sortis quilibet audet esse adulter?

En ruris patrij impiger colonus

Clitellasq̄ue, bouesq̄ue, tribulumq̄ue,

Et molimina sarculi perosus,

Nil actum putat ad beatitatem,

Ni mercis Cypriae insitor procellas
 Myrtoï pauidus secet profundis:
 Mercator Peruës, Tagique gazis
 Ac Tartessiaci satur fluenti,
 Affectat lituosque, adorasque,
 Et raucas Getici tubas Gradui:
 Miles laurigero insolens triumpho
 Fasces somniat, & Ducum secures,
 Et Regum trabeas, decusque fama.
 Sunt & queis Veneres, iocos, lepores,
 Furtiuus agitant labella votis.
 Sed quid præcipites spei necesse est
 Ventis omnibus explicare vela?
 Ah! nescit miserum genus Promethei,
 Quid vitam faciat beatiorum.
 Non quod splendidius venustiusque,
 Idem optabilius beatusque.
 Dulces si liceat meo arbitratus
 Soles degere, perlubens superba
 Fastus cornua contraham, caputque
 Angusto cochleæ sinu recondam.
 Imis vallibus incubans arundo
 Iram fulminis imbriumque ridet:
 Celsis turribus inuident procellæ,
 Et quercus nimio comarum honore
 Siluarum dominas, Iouis trifulca
 Terrent spicula, turbinesque Cauri.
 In magnis minor est quies, minusque
 Siftit præcipitem salus ruinam.
 Euectus Phaëthon patris quadrigis,
 Euersus Phaëthon patris quadrigis.
 Pennis Dædalides in astra raptus,

Z z

Pen-

Pennas Icario exiit profundo,
 Salmonens tonitru cians rotarum,
 Mox vero tonitru ruit peremptus.
 Rhamnus dum solio arborum superbit,
 Flammâ vindice cessit in fauillam.
 Felix quem faciunt pericla cantantur,
 Tu sortis memor, & memor salutis,
 Ne celsæ cumulum struas ruina.
 Quod sis, id cupias lubens videri:
 Nec quidquam potius priusve ducas.
 Vitæ summa breuis, feroxque Parca
 Spem longi vetat inchoare voti.
 Quid languens animum vsque & vsque versa
 Per fastidia fluctuantis æui?
 Et semper noua vota fabricaris
 Vitæ præpete concitus volatu,
 Quam momenta auido vorant hiatu,
 Vt Sol igneus abligurit umbras?
 An fors anxia cura te fatigat,
 Quid longâ serie superfutura
 Mundo parturiant dies & horæ?
 Heu! superuacuo peris labore.
 Prudens temporis ordinem futuri
 Sub caligine noctis obserant
 Lucis arbiter, arbiterque noctis.
 Æqui tu modò consulas bonique,
 Quod præsens tibi commodarit hora.
 Ritus cetera fluminis feruntur,
 Quod nunc hospitio ferentis aluei
 Riuos leniter excipit minores,
 Mittens Oceano ammiun tributum;
 Nunc ripæ immemor, imperansque campis,

*Euertit platanosque, populosque,
Diffundens nemore hospites procellas.
Felix, qui Superis die dicato,
Iucundum potuit sonare Vixi.*

PROSA EXEGESIS.

PRAECEDENTI Capite extremo eorum seu demen-
tiam seu arrogantiam perstrinxit Ecclesiastes, qui
immodicâ cupiditate in quæuis vota præcipites, cælum
precibus fatigant: nunc eorum animos, qui supra ce-
teros & supra fortunam suam eminere desiderant, tri-
plici ratione compefcit. Primò, quia insignis temeri-
tatis est in hac rerum humanarum caligine alta & præ-
cipitio vicina sectari: præsertim cum ignoret homo,
quid sibi ad vitam benè beateque instituendam con-
ducat. Deinde, quia momentanea huius vitæ breuitas
magnos conatus elidit, & ambitiosos in medio hono-
rum cursu destituit. Denique, quia ignorat, quod tanto
animi ardore concupiscit, sitne futuris casibus ac tem-
poribus accommodatû. Expendamus paulisper singula.

Dicebat olim Socrates, vt quis architecturæ peritiâ
consequatur, aut agri colendi, aut hominibus imperan-
di, posse homines ingenio perficere, suoque arbitratu
deligere; sed quæ in his potissima sunt, Deum sibi re-
feruare, eorumque nihil non hominibus obscurum esse.
Neque enim constare ei, qui agrum conserit, quis mes-
sem sit collecturus; neque architecto, quis domum sit
inhabitaturus; neque imperandi perito, an imperatorio
munere fungi expediat. Scio plerisque hominum splen-
dida modestis, magnifica securis anteferri: sed

*Crede mihi, benè qui latuit, benè vixit: & intra
Fortunam debet quisque manere suam.*

ZZ 2

cuius

Vide Xe-
nophon-
tem lib. 1.
Α' πομπη.

Homo quid
sibi expe-
diat igno-
rat.

Ouid. li. 3.
Trist. Eleg.
4.